

GALATZÓ

Revista cultural de Puigpunyent i Galilea

any 11

*

Nº 17

G
E
N
E
R

*

1.988

*

REVISTA
MENSUAL

GALATZO

PUBLICACIÓ MENSUAL

Dipòsit Legal: PM 431/86

Major, 4 *** 61 42 15
07194 PUIGPUNYENT

EDITA GRUP S'ARBRE

CONSELL DE REDACCIÓ

Miquel Mora
Sion Verger
Biel Pérez
Biel Frau

EQUIP DE COL.LABORADORS

Grup S'Arbre
Xisca Ramon
Pere Barceló
Xavier Picó
Margalida Morey
Onofre Martorell
Antònia Ginard
Rafel Ramón
Cati Pont
Margalida Barceló
Antoni Bonner
Ernest Fuster
Antoni Garau
Miquel A. Ferrer
Maria Magd. Vidal
Tolo Morey
Pere Martorell

ADMINISTRACIÓ

Maria Matas

exemplar 125 ptes.
subscriptors 100 ptes.

IMPRIMEIX "APÓSTOL Y
CIVILIZADOR"
PETRA.

dels articles publicats
en aquesta revista sols en
són responsables els seus
autors.

Editorial

Galatzó -2-

La moda, com el pensament col·lectiu i tantes altres coses, van a ritme de pèndol. El que era correcte abans, avui ho trobam ridícul i, fins i tot, poc ètic. Aquets darrers anys del segle XX, amb la democràcia tant de moda, fins al punt que la majoria consideram els règims o les idees opostes a la mateixa com a aberrants, se viu una doctrina sòcio-política que no podem deixar de veure amb simpatia, per la utilitat que comporta: és el pluralisme. La coexistència de tendències diferents en qualsevol societat, institució o col·lectiu és, no només necessària, sinó també imprescindible. Un perill, però, a evitar: el corró de la majoria pot aixafar tan fort l'oposició que aquesta, sentint-se com arengada dins la capsa, perdi tota il·lusió per la tasca social. Potenciar la minoria desde el poder pot esser, en el nostre entendre, una interpretació intel·ligent del quefer democràtic.

la portada d'aquest mes

Correggio, vers l'any 1.530 pintà al oli damunt fusta aquesta Adoració dels Pastors o Santa Nit, com l'anomenà ell. És un tema adient per la portada de GALATZÓ.

CASA de la VILA

S'AJUNTAMENT INFORMA

PISTA COBERTA.

Al Ple extraordinari celebrat el dia 30 de novembre, s'acordà sol·licitar l'inclusió al Pla Territorial d'Equipaments Esportius de 1.987 de la construcció de la desitjada Pista Coberta.

Les normes que regulen aquest Pla preveuen que a la sol·licitud s'hi ha d'acompanyar un projecte tècnic d'acord amb les normes N.I.D.E. -que estableixen les condicions mínimes que han de reunir les instal·lacions esportives-. El projecte el va redactar l'Arquitecte Guillem Bujosa i preveia la realització d'una pista nova als terrenys de darrera els vestuaris que permetria disposar de tres pistes de bàsquet per entrenaments, ja que les mides mínimes de les esmentades normes NIDE ho possibiliten. La pista estaria tancada de paret amb ventanals laterals i la coberta es realitzaria amb materials que permetessin seguretat, aïllament i il·luminació i, a la vegada, estarien amb consonància amb les vigents normes de planificament urbanístic, el conjunt quedaria entonat amb el poble i l'impacte ambiental seria escàs.

El projecte, no hi ha dubte, és ambiciós, però creim que les coses s'han de fer bé i no podem renunciar a que les construccions promogudes per l'Ajuntament tinguin la dignitat que l'is pertoca.

Amb il·lusió havíem preparat tota la documentació i la presentarem al Consell Insular, que dissortadament al seu Ple de dia 14 de desembre, no va aprovar la seva inclusió al Pla d'Equipaments Esportius, ja que els criteris que se seguiren foren: a) subvencionar Ajuntaments que no havien estat ajudats els quatre darrers anys. b) subvencionar aquelles obres necessàries per a completar instal·lacions esportives començades i c) ajudar a dos Ajuntaments que no comptaven amb poliesportiu de cap tipus.

La mala nova ens va caure com una gerra d'aigua freda, però continuarem treballant per fer realitat aquest projecte en el més curt termini, destinant una partida important al proper pressupost per començar les obres.

ORDENANÇA SOBRE ÚS DEL SOL.

Al darrer Ple l'Ajuntament ha aprovat una Ordenança per clarificar, d'una vegada per totes, quines obres han de menester projecte tècnic i quines no, així com altres qüestions relacionades amb la tramitació de les llicències d'obra.

Aquesta Ordenança està a informació pública perquè tots els interessats puguin consultar-la a les oficines municipals i formular les suggerències o queixes que creguin oportunes.

CABRERA I EL CANÇONER

COSME AGUILÓ

Qualcú va escriure, no sé on, que Cabrera és la reserva de misteri dels mallorquins. No li faltava la raó. Aquest nom de lloc té una àmplia capacitat per generar sensacions d'encantament i ànsies de conèixer allò que és mal conegut, i tot perquè la petita terra que descriu no ha estat quasi gens profanada. És verge i, amb una elegància inigualable, convida a pensar que els seus paisatges, els rocams intactes i sobers, les roncòdites cales, els torrents acanalats, els obscurs covals i les aigües pregonnes, segellen encara un bell esplet de secrets. He escrit això, perquè una de les cançons que motiven la redacció d'aquest article duu incorporada una forta càrrega de misteri. És una cançó, recollida a Andratx pel Pare Ginard:

"A Cabrera hi ha un pi
i una nineta robada
un aujub que no té fi
i una auzina esmoixinada"(1)

Quin pi seria aquest pi, entre tants de pins com hi ha a l'illa? I aquest aljub interminable? Seria algun dels dipòsits d'aigua del castell? Per què aquesta alzina esmorrellada, o esbrancada, si no hi ha cap alzina en tota l'illa? La nineta robada podria portar-nos a una altra cançó que palesa la inseguretat i l'angoixa de viure de temps ja llunyans, temps de lluita entre dues comunitats religioses que s'odiaven fins més enllà de la mort:

"Moros a la costa
moros a Cabrera
de trebais bona ambosta
i poc pa a sa panera"(2)

L'amor també és present a l'illa i acurça la distància del freu, la qual coda fa empètitir els perills de la navegació:

"Si vós fósseu a Cabrera
mon bé estimat, i io aquí,
m'arriscaria a venir
amb una barca de pi
o de canya que és jutgera"(3)

Vegeu ara sis cançons curioses. No hi cerqueu lògiques. La seva raó

N'Ensiola (Foto F. Avellà)

de ser sols respon al desig de glosar amb una intenció única, la de jugar amb el llenguatge:

"Dalt es Puig de Galatzó
vaig sembrar una figuera
i té ses rels a Cabrera
i sa soca a Llucmajor,
i es brancam a Alaró
i sa fruita a Capdepera"(4)

-¿Que em barates sa somera
amb un covo de cançons?
-Amb unes condicions:
si em fas una carretera
per anar a peu a Cabrera
sense banyar-me es calçons"(5)

"A dins la mar dues beies
¿Quin remei poren trobar
Se volien carregar
Cabrera i tota la mar
damunt ses seves oreies" (6)

"Es saig de Lluc ha pegat
an es jutge de Cabrera.
S'escolà de Formentera
de rabi' s'ha fet soldat" (7)

"Quan Cristo vengué en el món
aquesta roba ja hi era;
la trobaren dins Cabrera
baix de sa soca d'un om" (8)

"Un anglès italià
que va néixer a Son Servera
i se va casar a Artà,
se va morir a S'Hort des Ca
i està enterrat a Cabrera".(9)

I, lògicament, el cançoner d'una illa no pot oblidar la mar. Heus ací set cançons, amb el regust de la saladina que li donen els ictionims i la toponímia del litoral:

"A peu vaig anar a pescar
damunt S'Illa Foradada,
i amb sa primera vegada
que pos sa llinya a la mar,
amb un ham vaig agafar
cent saupes i un serrà
deu sards i una vargada
i un aubladell qui pesava
tres roves o un quintar,
i aquell qui m'escoltarà
si no és tonto ja vorà
que' és mentida assegurada".
(10)

"Com vaig esser enmig de mar
que Cabrera descobria,
es barco anava i venia,
com ara, i me pareixia
que jo negat moriria
antes d'arribar allà.
A lo punt vaig invocar
tots es sants que coneixia,

també la Verge Maria
que a Consolació està.“(11)

“Un dia, pescant un cranc
damunt S'Illa Cóniera
vaig voure Sa Dragonera
que ballava amb so Cap Blanc.
De rabi suava sang
Es Cap de Cala Figuera.“(12)

“Es temps s'ha tirat punter
i la mareta de proa,
no muntarem Na Redona
ni Sa Punta des Blanquer.“(13)

“Vaig sortir de Mallorca
per a Cabrera anar a pescar
i em varen desembarcar
a Sa Pesquera de Sa Corda.“(14)

“Sa farola de Cabrera
l'hauran d'arribar a tomar
perquè es faroler que hi ha
és de raça punyetera (15)

Jo som estat a Cabrera
amb sa barca d'en Ramon.
Ses al.lotes d'Andratx són
fortes de sa fandanguera.“(16)

Amb la pesca i la navegació hi
podríem lligar els coneixements me-
teorològics dels mariners. Damunt
l'illa de Cabrera s'hi congria un nigu-
lot amenaçador, de coloració hones-
ta, grisenc i fosc. De vegades s'allar-
gassa sobre l'illa, ample d'abaix com
una matassa disforja. De vegades
s'enlaira apilotat, amb ramificacions
secundàries. El mariner que l'afina
fa via dreta cap a port segur, perquè
sap que l'aigua caurà a trempons. Li
diuen en Jordà. Joan Amades recollí
una creença segons la qual era un
vell jueu que tornà núvol com a càs-
tic per la seva gran avarícia.(17)

“A on és sa mentidera
que tant diu que no plourà?
Ara he afinat en Jordà
eixancat damunt Cabrera.“(18)

“En Jordà damunt Cabrera
ha sortit molt furiós
trons i llamps de en dos en dos
i aigo que desepera.“(19)

“Jo visc amb una quimera
que avui o demà plourà
perquè he afinat En Jordà
cama aquí i cama allà
eixancat damunt Cabrera“(20)

Si no fos perquè el fet és més aviat
dramàtic, i mostra l'arrelament i la
gosàdia que té la ignorància -i de ve-
gades la mala bava- en aquest país,
farien ganes de riure les declaracions

Els Estells (Foto F. Avellà)

que adesiara se senten de persones
“rellevants“ sobre la pobresa biolò-
gica de Cabrera. Hem d'entendre
que, segons el concepte d'aquests
senyors, la riquesa faunística només
es troba en les selves equatorials,
plenes d'aus exòtiques i de crits esgar-
rifadors. El fet és propi de la gent
que ha perdut l'escala de valors. A
Cabrera, tret dels militars, algun
pescador, i els visitants ocasionals,
no hi ha res més sinó flora i fauna i
uns penyalars divins, que encara són
divins perquè cap urbanitzador “ge-
nial“ no ha tengut la possibilitat de
“millorar“ el quadre, tot estampant
la seva grotesca firma sobre el més
singular dels nostres paisatges. Tres
cançons fan referència a la flora de
l'illa. Apareix el fonoll marí (*Crith-
mum maritimum*), la mollera roque-
ra (*Parietaria diffusa*), i el boix
(*Buxus balearica*):

“A Cabrera he pensat
de viut dies estar-hi
cercaré fonoi marí
que és molt bo envinagrat“. (21)

“Ses mântanyes de Cabrera
són ses més altes del món
i de tan altes que són
s'hi fa mollera roquera.“(22)

“Senyor vicariu rebrà
una cuera de boix
coida en Es Cap Ventós
veïnat de Cala Emboixar.“(23)

Quant a la fauna, tret dels pei-
xos que ja hem vist, sols surten els vi-
rots (*Procellaria diomedea*), i els de-
sapareguts vellmarins (*Monachus
monachus*), dels quals ara tant es
parla, tot pensant en la possibilitat

d'una reintroducció. Curiosament,
les dues cançons al.lusives al pinní-
pede, evidencien la persecució sofer-
ta per aquest animal, causa directa
de la seva extinció a les nostres ai-
gües:

“Virot si vas a Cabrera
diràs a l'Imperial
que tenc es braç que em fa mal
d'estirar a sa llampuguera.“(24)

“Es Codolar i Es Burri
i llavó Es Cap ventós.
Sabeu que ho és de gustós
encalçar un veimari.“

“Virot de Cabrera Gran
i cormarí de Ses Illes:
-Em vols dir perquè no dines?
-Perquè no tenc gens de fam.“

“A Cala Santa Maria
dins Sa Cova des Forat,
es veimari en es costat,
mirau quina companyia!“

Amb aquesta mostra del canço-
ner, que crec que no és exhaustiva,
esper haver contribuït a ressaltar la
importància d'unes terres que pos-
seeixen un alt valor com a museu na-
tural, valor que és compartit per
quasi tots els altres illots de les Ba-
lears. Salvar Cabrera no és un objec-
tiu final. És la primera pedra d'un
edifici, on el Vedrà, l'illa d'en Colom
i un llarg etcètera, hi han de jugar un
important paper. El futur Parc Na-
cional de Cabrera és una idea crei-
xent, ja ben assumida per molts d'i-
llençs. Que ho tinguin molt clar, no
solament ara, quan és a punt d'alçar-
se la veda preelectoral.

DE LA MÚSICA I ALTRES COSES PARAL·LELES

Avui i sortida ja se notícia a se premsa hauríem de xerrar de sa moguda des Teatre Principal.

Es fet que ha sortit a ses pàgines des diferents diaris i premsa local és es següent:

" El col·lectiu del teatre mallorquí demana la dimissió del Director del esmentat teatre"...

Convendria dir que es mencionen llavors firmes de grups teatrals que segons ells mateixos són es teatre mallorquí.

Ses raons que exposen aquets col·lectius i firmes unipersonals de gran "renom" (?) venen a ésser bàsicament sa poca programació normalitzada, es poc cas econòmic que han rebut i que s'han fet programacions de sarsuela i que s'ha creat un cor amb classes de música , en lloc de subvencionar ses seves activitats i haver fet contracte amb ells.

En definitiva es queixen d'haver rebut menys doblers que ets altres.

I jo modestament me deman: No sirà que el que vol aquesta gent es gaudir i disfrutar d'uns diners públics, d'una seguretat d'èxit econòmic i de poder representar allò que a ells els hi agrada.

Però tornem a sa qüestió: Per a què necessiten subvencions? Es que sa seva pròpia qualitat no és suficient per a omplir es teatres i sales comercials? Es que el seu nom, si són es teatre mallorquí, no basta per a cridar suficientment a sa gent i omplir es patis de butaques?

Es que es teatre que ells fan es es millor per que ells ho diguin?

No sirà que es públic que sempre ha estat i sirà es millor crític no respon massa a ses seves crides?.

Amb una sola paraula i ja per a acabar, és veritat que es teatre Principal es s'únic teatre públic i no privat, i per tal crec que ha de donar cabuda a tothom: teatre, música, sarsuela, dansa i que de debò cap grup té es dret de reivindicar aquest local per a ell tot sol.

Per tot això convendria demanar: Que vol aquesta gent ...?

E. FULIÉ

CAIXA DE BALEARS "SA NOSTRA"

Una vegada més, SA NOSTRA té en compte les tasques culturals, demostrant un interès per les coses del poble amb una subvenció per aquesta publicació.

Un agraïment del Consell de Redacció.

... L'AJUNTAMENT INFORMA.

LEGALITZACIÓ D'OBRES FETES ABANS DEL 31 D'OCTUBRE DE 1.987.

L'Ajuntament tenia intenció de legalitzar totes aquelles construccions que es feren abans de la referida data, cobrant la tasa corresponent incrementada amb un 15% si els propietaris manifestaven voluntàriament la seva intenció de regularitzar la situació.

El Govern Balear ens va advertir de la illegalitat d'aquest acord manifestant que en aquesta matèria l'únic aplicable era el Reglament de Disciplina Urbanística, i a un passat Ple es va deixar sense efecte.

Malgrat tot, a l'hora d'instruir els possibles expedients per infracció urbanística de les obres realitzades abans d'octubre d'enguany, mantindrem l'esperit de la proposta inicial.

supermercat

GALATZÓ

CARNICERIA, CHARCUTARIA i MERCERIA
Tel: 614315. Servici a domicili.

→ ATENCIÓ!!!
→ Notícia

El "Supermercat Galatzó,"

per unes bones festes:

vos obsequia amb una papereta, per el sorteig d'una monumental cistella nadalenca, per cada 1000 pts. de gènere comprat.

*Molts
d'any*

GALILEA

SES TIMBES

Ses timbes estan rioleres perquè ja els ha arribat tot l'endiumenjat que tot poble que se precii ha de posar perquè "faci Nadal". En Vicenç "Carles" ha tornat nadalenca tot la Plaça.

La festa enguany ha esclatat uns dies abans perquè el dissabte, 19 de desembre, es casaren N'Andreu Pont Riera i Na Mercedes Nieto Ensenyat. Escampadissa d'arròs, estrena de vestits, enhorabones, cares renovellades... Noces!

Però la notícia d'aquest darrer mes han estat les carreres de cotxes. Llargues hores de carretera tancada: en diumenge, cotxes del poble retxats, barreres rompudes, reixetes ajagudes, marges esbaldrigats, pedres enmig de la carretera, plàstics i pots de llauna per tot, llenyers assaltats per a encendre petits focs, molta jovenalla, moviment de caixa a botigues i tavernes, i aquella vibració especial que traspuen sempre els aficionats. I envaint-ho tot el bramul esfereïdor dels cotxes.

Ses Timbes han volgut conèixer l'opinió dels galileus, la dels nombrosos estrangers que viuen entre nosaltres no és gens mala d'endevinar. Hem consultat un vint per cent del poble dividint-lo per edats en menors de vint anys, de 21 a 35, de 36 a 60 i de més de 60 anys.

Els hem demanat:

- 1.- Què opines de les carreres de cotxes entre Puigpunyent i Galilea?
- 2.- I de que l'Ajuntament els hagi donat una subvenció de 175.000 pts.?

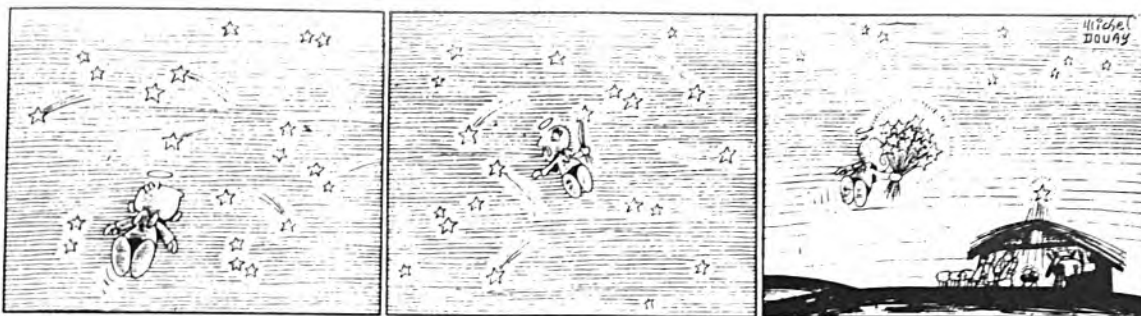
Menors de 20 anys:

Curiosament entre els consultats d'aquesta edat només n'hi ha un de clarament favorable: "M'agraden i crec que no fan mal a cap dels dos pobles; duen gent i donen vida al poble". Els altres oscil·len entre "passar" o mostrar el seu gust per aquest deport, però queixant-se clarament del temps de carretera tancada, la freqüència ("amb dues o tres en l'any n'hi hauria a bastament") i la brutor que deixen.

Mentre a un la subvenció li sembla magra "comparada amb els beneficis que dona, tots els altres troben que hi ha coses més necessàries en que gastar els doblers.

De 21 a 35 anys:

En aquesta edat els homes manifesten el seu gust per les carreres, mentre les dones es mostren molt més agressives. No n'hem trobat cap, ni home ni dona, que les defensi tal com ara es fan. Insisteixen en els desperfectes i fums que deixen i troben que l'organització se n'hauria de fer responsable. També es queixen del perill que representen els entrenaments durant

les nits que precedeixen a la carrera i del temps que està tancada la via principal de comunicació que tenim.

Tampoc n'hi ha cap que es mostri d'acord amb la subvenció. "Un Ajuntament tan pobre, que mira prim per fer un camí, amb això s'ha passat".

De 36 a 60 anys.

Les respostes són de la major contundència: "Horrible!". "Merda, merda, merda!". Recorden llavonces els desperfectes ("és com si hi haguessin duit porcs"), la brutor i la imcomunicació. Ressalten també la contradicció d'un Ajuntament que diu voler defensar l'entorn natural i la destrucció que provoca l'activitat que comentam.

No veuen cap raó per donar ajuda a gent externa. "Es tracta d'un deport minoritari i els qui el practiquen tenen duros".

Són els d'aquesta edat els qui proposen dues alternatives: O bé que corrin entre Capdellà i Galilea i així molestaran molt menys perquè no hi ha urbanitzacions i molt pocs xalets. O bé que les facin entre Puigpunyent i Esporles; o dins Son Net.

Més de 60 anys.

Encara que la majoria les rebutja, per les raons que ja han dit tots els altres ("Que se'n vagin a la Dragonera!") i perquè "impedeix que puguin arribar els "domingueros" que volen gaudir dels nostres paisatges", hem trobat una veu distinta: "Es millor ocupar el jovent amb carreres i no que es dediquin al vici o a les drogues. Molesten, però ocupen el temps. Donen alicient a un poble que es va quedant mut, que mor".

Mentre tots es manifesten contra la subvenció, un troba que

"és justa i, al cap i a la fi, es dedica a un deport...".

Aquestes són les opinions que ens han manifestat. Creim que hi ha elements constructius per a poder-ne treure bones conseqüències.

Ses Timbes hem rebut una petita estirada d'orelles pels comentaris del mes passat. Hem de dir que ningú ens ha pogut renyar per haver faltat a la veritat i, si vos posau la mà damunt el cor, haureu de reconèixer que el que escriguérem no és res devora el que la majoria ha comentat en cercles més o manco privats. Ens agradaria trobar la manera de poder dir-ho tot sense esclafar ningú.

Que VISQUEU unes BONES FESTES!
Serveixi de felicitació aquest deliciós sonet de Mn. Josep Calafat: . .

GALILEA

Aquí dalt, amic fidel,
tot lo que s'hi fa i s'hi cria
té sabor de poesia
com tota bresca de mel.

De res del món sent anhel;
la immensa mar m'assacia...
Pels cims de la terra mia
solament enyor el cel.

Mes si baix qualche vegada
per estendre la mirada
vers el casal de Son Bru,

sobre el dors de la boirada
veig somriure l'esplanada,
oh! i llavors t'enyor a tu!

Bar Parroquial

ESPECIALIDAD EN PLATOS COMBINADOS
Y TAPAS VARIADAS

PLAZA PIO XII
TEL. 61 41 98

GALILEA

ENQUESTA

MAGDITA VA TENIR LA DEFERÈNCIA DE CONTESTAR LA NOSTRA ENQUESTA
I GALATZÓ TÉ UNA PÀGINA PER A ELLA.

NOM I LLINATGES: Maria Magdalena Font Palmer.

DATA I LLOC DE NAIXEMENT: Setze de gener de 1.969, a Puigpunyent.

CASADA O FADRINA?: Fadrina.

ESTUDIS: Secretariat.

CREENCES RELIGILOSES: Catòlica practicant.

SIMPATIES POLÍTIQUES: P.G.B.

LLIBERAL O AUTORITARI?: Lliberal.

ANIMAL DE COMPANYIA PREFERIT: Es ca.

MÚSICA PREFERIDA: De cult.

ESPORTS QUE CONTEMPLA AMB PLAER I/O QUE PRACTICA: Tennis.

UNA COSA BONA QUE TÉ PUIGPUNYENT: Res.

QUÈ LI FALTA AL NOSTRE POBLE?: Marxa.

UNA AFECCIÓ QUE PRACTICUI A HORES LLIURES: Ping-Pong.

UN LLIBRE QUE RECORDI AMB PLAER: "El carrer de les camèlies".

SALUT, DINERS O AMOR?: Salut.

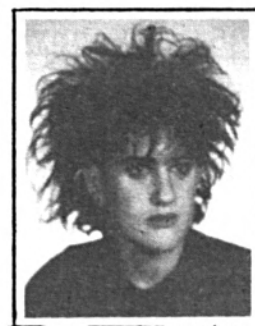
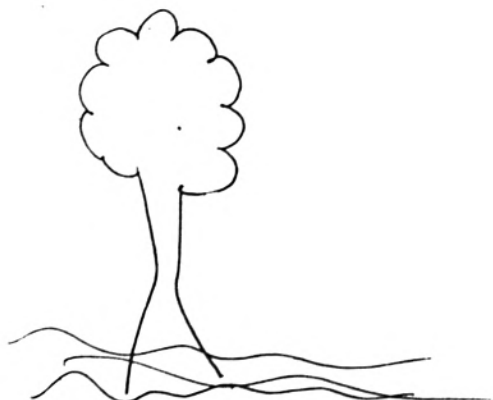
DE TOCAR-LI CENT MILLIONS, QUÈ FARIA AMB ELLS?: Anar de marxa un any
sencer... no sé...

QUÈ LI FALTA A GALATZÓ?: Una pàgina de còmics.

QUINA VIRTUT ADMIRES EN LES PERSONES?: La sinceritat.

QUÈ NO POTS SOFRIR D'UNA PERSONA?: L'odi.

DIBUIXA UN ARBRE, PER FAVOR.

GRATANT DINS

LA NOSTRA HISTÒRIA

ES CAP DE L'AMO CAP A CIUTAT

I ES DE SA BÍSTIA CAP ACÍ.

A primera hora d'un dematí de l'any 1.925 anavem mon pare, Joan Martorell Bauzá, i un servidor a Ciutat a vendre verdura al mercat amb el carro i la bístia. Tot just havíem sortit del poble, erem a l'indret de Son Puig, quan es topàrem amb un altre carruatge que ens venia de front. El carreter ens escomet demanant-nos de on veníem. Li contestàrem que de Puigpunyent i escoltar això i al moment rompre en llamps i trons va esser tot u. Ell volia arribar a Ciutat i anava al revés.

El convidàrem a que mos seguís i arribaria a on volia anar.

Féu donar mitja volta a l'animal i, de tot d'una, ens venia darrera darrera però, poc a poc es va anar enderrierint fins que el perdérem de vista.

I va esser llavonques quan mon pare em contà que la Guàrdia Civil, si trobava un carreter que s'hagués adormit a vegades, en lloc de multar-lo, feien donar mitja volta a la bístia a fi de que quan el carreter despertava quedàs desorientat i fastidiat.

Onofre Martorell
"Teuler"

..

..

Galatzó 11

QUATRE GLOSES BEN CANADES

S'arruxada amplomada
pe'n Miquel, es llaurador,
ha feta tanta savor,
que mai la vorà axugada.

Que molts d'anys poguem tornà
a sa Teulera esbucada;
s'arrossada ampasolada
que en Llabrés mos va cuinar,
és digna de recordar
una i una altra vegada.

Qué molt bé havem passat
es mitx d'aquesta rotlada,
tota sa gent que hi ha estat
és ben xalesta i honrada.

Ha estat un pa amb caritat
en fecha un poc atrassada;
esper que s'altra vegada
hi haurà puntualitat.

De tots no ni faltarà cap,
ha estat una festa acabada;
ningú no pot donar passada
lo bé que mos ha tractat.

Sa Teulera de Son Forteza.

1.987

.. Francesc de S'Ermita

Ses Cotzeries

C/. Major

ELS NOSTRES POETES:

* Costa i Llobera

Miquel Costa i Llobera, un dels grans poetes de la nostra terra, va néixer a Pollença, l'any 1.854 i morí a Ciutat el 1.922. Era fill hereu d'una família molt important de la part forana. Cursa el batxillerat a Ciutat i després comença la carrera de Dret: primer des de Pollença, després a Barcelona i més tard a Madrid, però l'abandona i es retira a viure al seu poble, a les possessions familiars de Formentor, fins a 1.855. Ades ra viatja ací i allà...

Comença la seva obra literària escrivint poesia de to romàntic, en castellà i en català: "L'arpa", "La vall", "Lo pi de Formentor", "Miramar". Després, estudiant n'Ho raci, comença a temptejar dins la mètrica horaciana: "Mi musa", "Oda a Horaci" i altres.

Mentrestant es despertà la seva vocació religiosa (1.883) i anà a estudiar a Roma on fou ordenat sacerdot i es doctorà en Teologia. El temps que residí a la Ciutat Eterna va escriure en castellà, segons ell, per tal de complaure a son pare. En canvi, de retorn a Mallorca escriu en català composicions i poemes inspirats en tradicions o llegendes: "La gerreta del catiu", "La deixa del geni grec".

Amb el canvi de segle, entre 1.898 i 1.902 se decanta definitivament per la llengua catalana. És

proclamat Mestre en Gai Saber i nomenat membre de la Reial Acadèmia Espanyola.

De 1.906 envant tracta, escrivint sempre en català, d'evadir o superar la realitat desagradable creant, en formes pures i harmòniques una obra bella i serena en que s'agermanin seny i bellesa. En aquesta època, Costa i Llobera intenta l'adaptació de la poesia rítmica greco-llatina a la llengua de la nostre parla. Per altre banda, tentativeja dins l'estil modernista. De la contemplació de paisatges de l'illa, neixen poemes com "Torrent de Pareis", "El Gorg Blau", "Raixa o "La gran alzina de Mossa".

Presideix diversos Jocs Florals i també peregrina a Terra Santa. A la tornada, edita el llibre que el viatge li inspira, "Visions de Palestina".

Sofreix una forta depressió i també fou molt afectat per la Setmana Tràgica de Barcelona.

Els darrers any de la seva vida dedicat a la santificació personal no publica més llibres de creació literària; només de 1.912 a 1.922 es dedica a la traducció catalana dels "Himnes" del poeta llatí Prudenci.

Mor repentament mentre predica a l'església de les Tereses de Ciutat de Mallorca.

.../...

Mon cor estima un arbre: més vell que l'olivera,
més poderós que el roure, més verd que el taronger,
conserva de ses fulles l'eterna primavera
i lluita amb les ventades que tupen la ribera
com un gegant guerrer.

No guaita per ses fulles la flor enamorada;
no va la fontanella ses ombres a besar;
mes Déu ungí d'aromes sa testa consagrada
i li donà per trono l'esquerpa serralada,
per font la immensa mar.

Quan lluny, damunt les ones, renaix la llum divina,
no canta per ses branques l'aucell que encativam;
el crit sublim escolta de l'àguila marina,
o del voltor que passa sent l'ala gegantina
remoure son fullam.

Del llim d'aquesta terra sa vida no sustenta;
revincla per les roques sa poderosa arrel;
té pluges, i rosades, i vents, i llum ardenta,
i, com un vell profeta, rep vida i s'alimenta
de les amors del cel.

Arbre sublim! Del geni n'és ell la viva imatge;
domina les altures i aguaita l'infinit;
per ell la terra és dura, mes besa son ramatge
el cel que l'enamora, i té el llamp i l'oratge
per glòria i per delit.

Oh, sí; que quan alloure bramulen les ventades
i sembla entre l'escuma que tombi el seu penyal,
llavors ell riu i canta més fort que les orfades,
i triomfador espolsa damunt les nuvolades
sa cabellera real.

Arbre, mon cor t'enveja. Sobre la terra impura,
com a penyora santa duré jo el teu record.
Lluitar constant i vèncer, regnar sobre l'altura
i alimentar-se i viure de cel i de llum pura...
Oh vida! Noble sort!

Amunt, ànima forta! Transpassa la boirada
i arrela dins l'altura com l'arbre dels penyals.
Veuràs caure a tes plantes la mar del món irada,
i tes cançons tranquiles 'niran per la ventada
com l'au dels temporals.

CITES

- La ignorància no és no sebre sinó no voler sebre.
- En la política és com en les matemàtiques: tot el que no és totalment correcte, està malament.
- Un pessimista és un optimista ben informat.

A l'anterior número no arribàrem als torrons, però en aquest ho farem, fins i tot farem mantegats.

Podem començar, si voleu, per unes coques de torró.

Se mesclen un quilo de ametles (escaldades, pelades i capolades), 800 grams de sucre, una llimona rallada, un ou i canyella. Se fan coques en mig de dues neules.

També podem fer tambo d'ametlla.

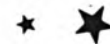
Dins una greixonera posserem un quilo de bessó (trossejat), un quilo de sucre, i un poquet d'aigua. Se remena tot el temps fins que és cuit. Una vegada cuit, se posa damunt una llauna untada d'oli i amb una llimona, deixant-lo d'un gruix no molt gros.

¿ En voleu més ?, idó ala, seguim amb un torró cuit.

Un quilo de bessó (escaldat i capolat). Se posen dues tasses d'aigua al foc, i, quan bull, se posen 800 grams de sucre, i després d'uns minuts se fica el bessó; se deixa un ratet i llavors s'afegeix una llimona rallada i tres vermells d'ou.

Se poden fer coques o barres. També se poden fer capes de confitura o de fruites.

¿ Are arribem als mantegats. ! 200 grams de saïm fus, 200 grams de sucre, 100 grams de ametles capolades. Se mescla tot i després s'afegeix 200 grams de farina fluixa, molt poc a poc. Quan la pasta està feta, se passa al corró (rodillo) i amb un tassó se fan les formes i, cap al forn s'ha dit !.

Meteorologia

Pluja mesurada en aquest període:

Dies 23/24 nov. 38 l.
(Caigué calabruix)

Dies 24/25 nov. 9 l.

Dia 7 de des. 40 l.

Dies 9/10 des. 52 l.

Dies 12/13 des. 9 l.

NEIXEMENTS

Dia 30 de setembre va néixer en Bartolomé Bauzá Martorell a les 6'15 h. fill de Sebastián Bauzá Martorell i de Ana Martorell Pons.

Enhorabona.

La temperatura s'ha mantingut més alta que el que acostuma en el vall aquests dies tan prop de Nadal.

STA. EUGENIA-3
PUIGPUNYENT-0

Comentari: En aquest partit la superioritat de l'equip local va ser completa en tots els sentits i això es va notar en el resultat final.

PUIGPUNYENT-3
MARIENSE-2

Comentari: Partit dolent jugat pels dos equips. L'equip contrari va demostrar que era un dels colistes i el Puigpunyent es va posar a la seva alçada.

PLA DE NA TESA-C
PUIGPUNYENT-1

Comentari: Partit molt bo jugat pel nostre equip malgrat un jugador important del Puigpunyent (Nany) només va jugar la primera part mentre que un altre (P. Martorell) no va jugar per lesió.

Segunda Regional

1. STA. EUGENIA	13	10	1	2	35	16	21	7
2. SENCELLES	13	9	2	2	35	10	20	6
3. COLLERENSE	13	9	1	3	35	13	19	5
4. ALTURA	13	6	5	2	19	13	17	5
5. CONSELL	13	6	4	3	31	19	16	4
6. CAMPANET	13	6	4	3	17	16	16	2
7. PLA DE NA TESA	13	6	3	4	16	18	15	1
8. PORT DE SOLER	13	6	2	5	26	21	14	0
9. PORRENERAT	13	5	4	4	17	16	14	0
10. SINEU	13	6	2	5	18	21	14	2
11. PUIGPUNYENT	13	5	3	5	13	20	13	1
12. BARRACAR	13	4	3	6	19	21	11	-1
13. S'HORTA	13	3	4	6	20	22	10	-4
14. C'S CONCOS	13	3	4	6	18	26	10	-2
15. BÖTLEY	13	2	3	8	13	22	7	-5
16. SON COTONERET	13	2	2	9	14	31	6	-6
17. VALLEMOGA	13	1	4	8	10	29	6	-6
18. MARIENSE	13	2	1	10	20	42	5	-9

Un altre comentari de futbol fa referència en el darrer partit de lliga que es devia jugar a Puigpunyent i que es va suspendre per una vaga d'arbits.

Yerrant d'un altre esport direm que el basquet puigpunyentí és en aquets moments una gran notícia per tot Mallorca ja que dels cinc equips que tenim en competició quatre d'ells ocupen els primers llocs de les classificacions i demostren que amb feina i sacrifici arriben sempre les alegries. I que durin!

Foto de les germanes Martorell, que juguen amb l'equip senior.

Cristalleria

La Mallorquina.

Miralls, tancament de galeries i banyeres.
Vidres en general..

Encàrreges a Pep d'es Forn.

Miguel Santandreu, 38 - ☎ 46 97 86 - 07006-PALMA DE MALLORCA

